

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2. Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Demokratski ministri sklepaio o svoji demisiji

S svojim odstopom hočejo izzvati demisijo celokupne vlade — Klerikalci v brezupnem položaju — Tudi radikalni ministri so že pesimisti — Neprestana posvetovanja

— Beograd, 25. junija. V demokratskem poslanskem klubu se je vršila sinoči triurna konferenca med Ljubo Davidovičem, demokratskimi ministri in nekaterimi demokratskimi prvaki. Večina prisotnih na tej konferenci je bila izmed pristašev dr. Marinkovića. Demokratski prvaki po konferenci niso hoteli dati nobenih konkretnih pojasnil, izjavili pa so, da so zadovoljni s političnim položajem, ker pričakujejo, da se bo težje preneslo na nje. Povdarjajo, da jih z opozicijo veže mnogo več, kakor druge vladne stranke in da upajo, da bo nositelj novega položaja izbran iz njihove srede. V tem pogledu je točna naša informacija, da prevzema Ljuba Davidovič inicijativo z dr. Marinkovičem za izhod iz sedanjega nevrzdržnega položaja. V kolik obo v tem pogledu uspel, se bo pokazalo tekom današnjega in jutrišnjega dne, ki bosta usodnega pomena za nadaljni razvoj dogodkov.

— Beograd, 25. junija. Demokratski prvaki so danes dopoldne nadaljevali včeraj pričeta posvetovanja. Dopoldne ob 10. so se sestali v kabinetu ministra za javna dela vsi demokratski ministri, Ljuba Davidovič, Kosta Timotijević, dr. Veljković, dr. Ribar in drugi uglednejši voditelji stranke. Konferenca, ki je pričela ob 10., ob 12. še traja. Vašemu dopisniku je izjavil pred konferenco eden izmed ministrov, da razpravlja vodstvo stranke o tem, kako bi čimprej prišlo do izhoda iz sedanjega absolutno nevrzdržne situacije. Na današnji konferenci bodo sklepali o demisiji demokratskih ministrov. V vodstvu stranke prevladuje mnenje, da bi demokratska stranka na ta način izvala demisijo celokupne vlade in s tem dala inicijativo za rešitev krize. Minister je končno pripomnil, da bo sledila ostavka demokratskih ministrov še tekom današnjega dne.

Istovrstno se vrši v ministrskem predsedstvu tudi konferenca radikalnih ministrov. Konferenci prisostvuje tudi dr. Korošec, čegar položaj je postal sedaj skrajno delikaten. Dr. Korošec je usodo svoje stranke tako tesno vezal na položaj g. Vukičevića, da z njim vred stoji in pade. Klerikalci mrzlično iščejo izhoda, da se rešijo katastrofalnega poloma. Klerikalci baje iščejo zlasti zbliznanja z demokratski, ki pa naglašajo, da je njihovo bodoče sodelovanje v vladi odvisno od stališča, ki ga bo k temu zavzela KDK.

Danes dopoldne se je vrnila iz Zagreba večja skupina poslancev KDK z g. Pribičevićem na čelu. Poslanec Josip Predavec je takoj po prihodu posetil Stepana Radića ter ga informiral o situaciji. Svetozar Pribičević je odšel s kolodvoza v poslanski klub, kjer se je vršila daljša konferenca. Pričakuje se, da bo Svetozar Pribičević dopoldne sprejel v avdijenci. Dopoldne je bil na dvoru ministrski predsednik Vukičević.

Tudi radikalni ministri presojaio danes položaj mnogo bolj pesimistično, kakor pa zadnje dni. Dočim so še včeraj nekateri naglašali, da o demisiji vlade v tem trenutku ne more biti govora, češ da bi to pomenilo priznanje krivde radi zadnjih dogodkov, so danes novinarjem zatrjevali, da je pa dec vlade neizbežen in da je že danes računati z izbruhom vladne krize.

Marinković Vukičevićev naslednik

— Pariz, 25. junija. «Petit Parisien» poroča, da je Beograda, da je zunanji minister dr. Marinković določen za naslednika Velje Vukičevića. Nedvomno je, naglašava list, da bo dr. Marinković pri razpletu vladne krize v Jugoslaviji igral veliko vlogo. Dr. Marinković pa je izjavil, da je njegovo nadaljno sodelovanje v vladi odvisno od ratifikacije netunskih konvencij v Narodni skupščini.

— Beograd, 25. junija. Sinočnja «Pravda» poroča, da je V. Vukičević o priliki svoje avdijence kralju predlagal demisijo vlade, razpust Narodne skupščine in sestavo nove vlade pod nevtralnimi osebnostjo, ki naj izvede nove volitve. Položaj je zelo zapleten. Vse z največjo pozornostjo spremlja razvoj razvlečenja St. Radića, ker se misli, da se bo nadaljni razvoj političnega položaja v toliko pospešil, v kolikor se bo zboljšalo zdravstveno stanje St. Radića. «Pravda» pa povdarja, da

je nepotrebna nevtralna vlada, ter predlaga dr. Marinkovića kot naslednika V. Vukičevića. V tem slučaju bi prišli na površje v radikalni stranki pristaši glavnega odbora, dočim bi se morala Vukičevićeva skupina s Korošcem vred popolnoma umakniti.

Pribičević o situaciji

— Zagreb, 25. junija. Svetozar Pribičević je podal včeraj novinarjem daljšo izjavo o stališču KDK k politični situaciji. (Izjavo objavlja že današnji «Ponedeljek». Op. ur.)

Glede sklicanja prihodnje «določilne seje» kluba KDK je g. Pribičević naglasil, da mora KDK počakati, dokler ne vidi rezultatov akcije, ki se bo začela v Beogradu. Mi se ne bomo prenapirali v svojih sklepih, da se nam ne bi očitalo, da smo preprečili mirno in ugodno rešitev. Brez sodelovanja St. Radića, ki leži v bolniški postelji in ki dirigira vse, se ne bo ničesar zgodilo. Doslej se v Beogradu ni storilo ničesar, da bi se nam dalo kako zadoščenje. Pravi trenutek za demisijo vlade je bil zamujen. Izgovor, da bi s tem vlada priznala krivdo, ne drži, ker ne gre za kriminalno odgovornost, temveč za moralno in politično. Kriminalno odgovor-

nost bo ugotovilo sodišče, moralno in politično pa imajo presoditi ustavni in politični faktorji. Odgovornost vlade je v tem, da ni predvidevala in preprečila dogodkov. Da se pomiri razburjenje v prečanskih krajih, bi bilo potrebno, da sedanja vlada takoj odstopi. Da se to še ni zgodilo, je pogreška, ki jo bo težko popraviti. Čakali bomo še nekaj časa, je naglašal Svet. Pribičević, potem pa bomo morali zavzeti končno stališče na pram celemu kompleksu vprašanj, ki jih je postavil zločin v Narodni skupščini na dnevnem red.

Avdijence

— Beograd, 25. junija. Včeraj so bili v avdijenci pri kralju predsednik vlade Velja Vukičević, zunanji minister dr. Marinković in notranji minister dr. Korošec. Njihova avdijenca je bila čisto političnega značaja. Po tej avdijenci je bila v predsedništvu vlade dolgotrajna konferenca ministrov. Ministri ne prikrivajo, da je položaj vlade brezupen. Eden izmed ministrov je izjavil vašemu dopisniku: «Morem jamčiti samo za danes, da danes vlada ne bo padla. Za jutri pa tega ne bi mogel reči. Dr. Korošec in Vukičević sta bili tudi danes dopoldne v avdijenci. Za popoldne je napovedana tudi avdijenca Ace Stanojevića.

Hrvatski demokrati se korporativno pridružujejo KDK

V znak protesta proti Davidovičevi politiki zapuščajo hrvatski demokrati stranko in se pridružujejo KDK. — V Zagrebu in Šibeniku je izstop že sklenjen

— Zagreb, 25. junija. Včerašnjemu zgledu zagrebskih radikalov, ki so objavili v današnjih listih izjavo, da izstopajo iz radikalne stranke, smatrajo, da je ta stranka po svoji sedanjosti sestavi in politični usmerjenosti postala med Hrvati in Slovenci popolnoma nemogoča, so sledili danes tudi Davidovičevi demokrati. Danes dopoldne se je vršila zaupna seja vodstva oblastne organizacije Davidovičeve demokratske stranke, na kateri je bilo sklenjeno, da se oficijelno proglasi izstop iz demokratske stranke. Proglas, ki ga namerava izdati oblastni odbor, bo vseboval poziv na vse pristaše.

naj se pridružio KDK.

Zagrebski demokrati so stali že ves čas ob strani in niso odobravali politike Ljube Davidovića po atentatu v Narodni skupščini pa so izzvali v tukajšnjih demokratskih vrstah tako ogorčenje, da je sedaj prišlo do popolnega preloma.

— Šibenik, 25. junija. Predsednik tukajšnje organizacije Davidovičeve demokratske stranke odvetnik dr. Vinko Smolčić, do nedavna eden najvnetejših pristašev Ljube Davidovića, je

sklicaj včeraj sejo srezkega odbora, na kateri je bilo sklenjeno, da demokrati v šibeniškem srezu korporativno izstopijo iz demokratske stranke in se priključijo KDK. Ta preokret je tembolj značilen, ker se je dr. Smolčić še na znani zagrebski konferenci demokratske stranke odločno zavzemal za Ljubo Davidovića.

Tudi radikalni izstopajo

Zagreb, 25. junija. Najuglednejši zagrebski pristaši radikalne stranke, med njimi bivši pokrajinski namestnik in nedavno imenovani predsednik Stola sedmorice dr. Cimić ter univ. prof. dr. Zarnik, so objavili v listih izjavo, v kateri sporočajo svoj izstop iz radikalne stranke. V izjavi povdarjajo, da so se pridružili radikalom v najboljši veri, da bodo s tem koristili narodu in državi. Vsa njihova prizadevanja, da bi obudili pri srbijanskih radikalih čut in smisel za interese vseh pokrajin države, pa so ostala brezuspešna. Zato so prišli do prepričanja, da za Slovence in Hrvate ni prostora v radikalni stranki. Umor obeh poslancev KDK jih je o tem še bolj potrdil in zato izstopajo iz stranke.

Kaj še ni dovolj zastrupljanja?

Zagreb, 25. junija. Beograjski listi poročajo, da je KDK odklonila sožalno izjavo, ki jih je prejela iz Srbije. V vrstah KDK se odločno demantira ta trditev, ter povdarja, da je KDK prejela ogromno številno sožalnih brzojavov iz Srbije.

— Beograd, 25. jun. V imenu predsedstva KDK je danes poslal dr. Zerjav tukajšnjim redakcijam beograjskih listov naslednja dva demantija: «Popolnoma lažniva in tendenciozna je vest, da je KDK vrnila 300 brzojavov, v katerih je bilo izraženo sočutje je iz raznih krajev Srbije.»

Drugi demanti se glasi: «Opis dogodkov na postaji pred odhodom poslancev KDK v Zagreb, kakor so ga prinesli tukajšnji listi, je popolnoma lažniv; poedine besede,

v kolikor so točno citirane, so izrgane iz celokupnega konteksta, tako da je nastop poslancev KDK po teh poročilih izgubil pravi smisel.»

— Beograd, 25. junija. Šef kirurškega oddelka prof. Kostić je beograjskim novinarjem prepovedal dostop v svoj oddelk, ker so zadnje dni prinášali popolnoma tendenciozne komentarje in poročila glede ranjenih poslancev.

— Beograd, 25. jun. Danes je izšla 6. številka Vukičevićevega lista «Jedinstvo», ki nadaljuje s svojimi nesramnimi napadi na Svetozarja Pribičevića in na ostale voditelje KDK. Policija je to številko zaplenila, vendar so jo kolporterji nemoteno prodajali ves popoldan.

St. Radić se počuti dobro

— Beograd, 25. junija. O zdravstvenem stanju Stepana Radića je bil po današnjem zdravniškem pregledu izdan sledeči bulletin: Temperatura 38,2, žila 104, sprejemanje hrane normalno, funkcija črevesja dobra, proces v pljučih ni napredoval. Bolnik je počel spal slabo, kar pa je zanj dobro.

Opoldne je dr. Kostić izjavil novinarjem, da se počuti Stepan Radić zelo dobro ter da je zopet delj časa prebil izven postelje. Danes bo tudi dr. Pernar prvič vstal in prebil nekaj časa v fotelju.

Dinar ostane stabilen

— Zagreb, 25. junija. Boječ se, da bi zadnji dogodki vplivali na stabilnost dinarja, so zagrebski trgovci zadnje dni na veliko kupovali tuje devize. Normalni promet znaša na zagrebski borzi okrog 2 milijona. Te dni pa je narastel na 18 do 20 milijonov dnevno. Včeraj se je na povratku iz Londona mudil tukaj generalni direktor Narodne banke, ki je stopil v stike s tukajšnjimi gospodarskimi krogi ter jim odsvetoval nakupovanje inozemskih deviz, zagotavljaajoč, da je stabilnost dinarja popolnoma zasigurana.

General Nobile prepeljan na Spitzberge

Našlo in pobralo ga je švedsko letalo. — Gospod general je spravil najprej na varno sebe, svoje tovariše pa prepustil usodi.

— Rim, 25. junija. «Agenzia Stefani» poroča uradno: Glasom poročila komandanta parnika «Citta di Milano» je nočjo švedsko letalo, ki je iskalo Amundsenovo pristalo pri posadki generala Nobila. Ker je bilo letalo opremljeno s smučmi, se je pristanelek posrečil. General Nobile se je takoj po pristanku vkrcal na letalo, ki se je nato vrnilo na Spitzberge in tam izkrcalo Nobila ter nato poletelo zopet nazaj k posadki, da bi nadaljevalo reševalno akcijo. Pri drugem pristanku pa se je letalo prevrnilo in tako poškodovalo, da ne more nadaljevati poleta. Kaj je napotilo generala Nobila, da je prvi zapustil svoje moštvo, še ni znano.

Vest o rešitvi generala Nobila je objavila «Agenzia Stefani» uradno in torej ni povoda domnevati, da je preurajena, kakor je bila iz Osla lansirana vest, da je Amundsen s hidroplanom «Latham» pristal na ledeni gori, kjer je običaj Nobila s svojo skupino. Usoda je torej hotela, da so rešili Nobila in da je ostal v smrtni nevarnosti Amundsen, ki mu je hitel na pomoč. Značilno za Nobila je dejstvo, da se je dal z letalom prepeljati na Spitzberge najprej sam in da se njegovi spremljevalci še vedno prepuščeni na milost in nemilost elementarnim silam. Amundsen bi se bil na njegovem mestu gotovo pobrigal najprej za rešitev drugih in bi bil ostal na ledeni gori, dokler bi ne bil rešen zadnji njegov spremljevalec.

Preiskava o poteku zagrebskih demonstracij

Kdo je prvi streljal. — Protest zagrebskih meščanov proti tendencioznemu uradnemu poročanju. — Izjemne odredbe so z današnjim dnevom ukinjene

Zagreb, 25. junija. Preiskovalni sodnik je objavil v vseh današnjih listih poziv, naj se javijo vse priče, ki morejo pojasniti, kako so bili ubiti znani trije demonstrantje, ki so bili včeraj pokopani. Na ta poziv se je danes javilo več prič, ki so izpovedale, da je trgovskega pomočnika Jerbića ustrelil na barikadah v Gunduličevi ulici policijski uradnik dr. Spieker.

— Zagreb, 25. junija. Po nalogu velikega župana je policijska direkcija z današnjim dnevom ukinila vse izjemne uredbe, ki jih je izdala povodom znanih demonstracij po zločinu v Narodni skupščini. Preiskovalni sodnik dr. Puškaš je danes izvršil lokalni ogled vseh onih krajev, kjer so se vršile demonstracije in kjer so padle žrtve.

Iz Ljubljanske kronike

V noči od 23. na 24. je bilo vmlajeno v prostore gostilničarja Ivana Losiča v tiledališki ulici. Tatovi so odnesli razne jestvine, sir, klobase, salame, sardine in več škatelej cigarete, poleg tega pa 400 Din gotovine. Skupna škoda znaša okoli 1200 Din. Tatovi pa niso imeli posebne sreče. Že včeraj popoldne je policija v Kolodvorski ulici aretirala brezposelnega delavca Alojzija Kuštrina, ki je imel pri sebi veliko aktovko in skoraj večino ukradenega blaga. Kuštrin je prišel pred 14 dnevi brez potnega lista iz Italije v Jugoslavijo in se je tu večinoma preživljal z raznimi tatvinami. Policija ga izroči sodišču, obenem je pa uvedla zasledovanje za njegovimi sokrivci.

Ko je prišel včeraj okoli 15. akademik Anton Bernik, stanujoč v Slomškovi ulici št. 4 domov, je zalotil na podstrešju hiše nekoga neznanega zastavnega moškega, ki je odprl podstrešna vrata in si baš pripravljaval košaro perila, da jo odnese. Bernik je takoj zaklenil podstrešje in pozval v bližini službujočega stražnika na pomoč. Tat se pa ni dal ugnati. Skočil je s podstrešja na približno 6 metrov nižje ležečo streho, od tlu pa na dvorišče in nato pobegnil. Stražnik in Bernik sta njegov beg opazila in sta ga zasledovala, toda lopov jima je v Tavčarjevi ulici brez sledu izginil izpred oči.

Snoči ob 22. je našel Avgust Kamnik na Večni poti, blizu strelišča motorno kolo z oznake Harley Davidson. Kolo je neznan tat dan popreje ukradel šoferju Adolfu Slapjarju iz Rožne doline. Policija je kolo vrnila lastniku.

Izletniški vlaki za kopalce

Pričenši z 28. junijem do vključno 16. septembra 1928 vozi na progi Ljubljana gl. kol. — Kranj ob lepem in toplem vremenu dnevno razum ob sobotah in dnevih pred praznik vlak št. 924 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 14. uri 20 min. in s prihodom v Kranj ob 15. uri 17. min. Pri tem vlaku veljajo v relaciji Ljubljana gl. kol. oziroma Ljubljana gor. kol. — Medno, Medvode ali Gorenja vas-Reteče izletniške povratne vozne karte po znižanih tarifi le tedaj, ako se izletniki vračajo isti dan z rednim potniškim vlakom št. 925, ki pri-

ve. Zaslišanih je bilo tudi več prič. Kakor se zatrjuje, je preiskava ugotovila, da so prvi streljali orožniki. Veliki župan je glede na to izdal nalog, naj policijska direkcija uvede preiskavo, kdo je streljal in kdo je dal za to povleke.

Zagreb, 25. junija. Včeraj je bila pokrenjena akcija, da se na primeren način demantirajo vse neresnične vesti, ki so se širile iz vladnih krogov v inozemstvu o zadnjih krvavih incidentih v Zagrebu, ki se jih skuša naslikati kot komunistično provokacijo. Najuglednejši meščani Zagreba so sklenili, da izdajo v francoskem, angleškem in nemškem jeziku proglas, ki bo objektivno naslikal potek in razvoj zadnjih dogodkov in naglasil, da je bila to čisto nacionalna manifestacija. Proglas bodo podpisali najuglednejši zagrebski meščani.

haja v Ljubljano gl. kol. ob 19. uri 23 min. Odhodni časi vlaka št. 925 so razvidni na stenskem voznem redu. Ob sobotah in dnevih pred prazniki, ko ne vozi vlak št. 924, marveč izletniški vlak št. 928, veljajo ob teh dnevih povratne vozne karte po znižanih tarifi za navedene relacije pri vlaku št. 928—925.

Isto ugodnost uživajo izletniki v isti dobi in pod istimi pogoji za relacijo Ljubljana gl. kol. oziroma Ljubljana gor. kol. — Ježica pri vožnji z vlakom št. 916—8466 oziroma 8465. Vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 14. uri 40 min. ter morajo izletniki na gorenjskem kolodvoru prestopiti na vlak št. 8466, ki odhaja ob 14. uri 48 min. Vlak 8465 odhaja z Jesenic ob 19. uri 34 min. ter prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 19. uri 55 min.

Ob slabem vremenu ne vozi vlak št. 924, ter se za vse tu nevedene relacije ne izdajajo izletniške karte.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.92, Berlin 13.57—13.60 (13.585), Bruselj 0—7.9375, Budimpešta 0—9.9125, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 0—8.00025, London 276.96 do 277.76 (277.36), Newyork 56.73—56.93 (56.83), Pariz 222.35—224.35 (223.35), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 0—299.

Effekti: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna po 128 den., Kreditni zavod 165 do 175, Veveče 105 den., Ruše 280—300, Stavbn. na 56 den., Šešir 105 den.

Lesni trg: Tendencija čvrsta. Zaključenele je bilo 8 vagonov, in sicer 3 vagoni trdnih drv, fco vag. nakl. post., po 17, 4 vagoni brzojavnih drogov, borovih, 6.5, 8, 9 in 10 m, fco vag. Sušak pristančišče po 330 in 1 vagon desk, smreka-jelka, I. II., 25 in 40 mm, fco vag. meja po 600.

Deželni pridelki: Tendencija mlačna. Zaključkov ni bilo. Cene so ostale nespremenljive.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.25, Berlin 13.585, London 277.36, Milan 299, Newyork 56.83, Pariz 223.35, Praga 168.45, Curih 10.953.

INOZEMSKE BORZE.
Curih: Beograd 9.13, Dunaj 73.03, Berlin 123.95, Praga 15.37, Milan 27.28, Pariz 20.37, London 25.31, Newyork 518.70.

Za boljšo bodočnost jugoslovenskega naroda

Zborovanje ljubljanskih odborov KDK. — Poslanca Pucelj in dr. Kramerja o političnem položaju. — Sramotna vloga SLS.

Ker policija po naročilu notranjega ministrstva ni prepovedala samo shoda KDK, ki bi se imel vršiti v petek zvečer na Taboru, ampak tudi za večer dopoldne napovedano žalno manifestacijo, sta poslanca dr. Kramer in Ivan Pucelj, ki sta se v soboto vrnila s pogrebne svečanosti v Zagrebu, sklicala za večer ob 10. dopoldne v veliko dvorano Kazine zborovanje odborov ljubljanskih in okoliških organizacij KDK, da jim poročata o političnem položaju in o zadnjih dogodkih v Narodni skupščini. Odborniki so se vabilu, čeprav je izšlo šele v večernejšem »Jutru«, odzvali v izredno velikem številu.

Zborovanju sta predsedovala dr. Marušič in obč. svetnik Anton Likozar. Otvoril ga je dr. Marušič, ki je povdarjal, da je vlada prepovedala žalno manifestacijo kljub jamstvu vodstva KDK za popoln mir in red. Ker ni bilo drugega izhoda, sta poslanca sklicala zborovanje odborov svojih organizacij, da lahko poročata o nastalem položaju. Ko je dr. Marušič v svojem govoru omenjal padli žrtvi beograjskega šovinizma in hegemonizma, so vsi prisotni vstali in jima zaklicali — Slava!

Prvi je govoril posl. Ivan Pucelj, ki je naglašal, da se v teh težkih in usodnih časih poslanec ne dovoljuje stopiti v stik s voilici in podati točno sliko o položaju, kakršen je v resnici.

Poslanec Pucelj je opisal, kako se skuša od vladne strani ustvariti mnenje, da je atmosfera v Narodni skupščini, ki je rodila zadnje žalostne dogodke, ustvarila opozicija in da je Puniša Račić branil samo svojo čast.

Govornik je opozarjal na neustavne grožnje, da bosta Svetozar Pribičević in Stepan Radić ubita ter je navajal v podobnostih dokaze, da so bili krivi dogodi v Narodni skupščini pripravljeni. Opisal je te dogodke kot očividne, kakor tudi sramotno vlogo, ki jo igra SLS v sedanjem času. Povdarjal je, da ni država v nevarnosti, pač pa tisti, ki so se razglašili l. 1914. in ki so se razglašili tudi sedaj, v času, ko se je treba pokazati poštenjaki. Če slovenski narod nima moči, da bi se opral sramote, ki mu jo je prizadejalo oficijelno vodstvo SLS, če nima moči, da odstrani te ljudi, ni vreden svobode in ugleda, ki ga uživa doma in v tujini. Zakaj, tukaj je res čast slovenskega naroda prizadeta in za obrambo te časti morajo nastopiti vsi. Žrtve, ki so padle, so biancomencia narodu, ki bo postala šele tedaj vredna, ko bo izpolnjena številka in na pravem mestu prezentirana. Če narod tega ne bo znal storiti, bodo žrtve zaman.

Govor posl. Pucelja so poslušalci ponovno prekinjali in sprejeli z burnim odobravanjem.

Nato je govoril živahno pozdravljen posl. dr. Kramer, ki je podrobno poročal o nastalem političnem položaju in zlasti o sramotni vlogi, ki jo igrajo klerikalci. Naglašal je, da strelji, ki so padli v Narodni skupščini, niso bili namenjeni samo življenju poslancev KDK, ampak ideji in borbi, ki jo vodi KDK. Pri tem strašnem dogodku so slovenski narodni poslanci doživeli nov duševni pretres. Glede na to, da so žal morali, kako je SLS, ki z ozirom na število svojih mandatov zastopa večino našega naroda in hodi že leto dni čez drn in strn s svojimi radikalnimi gospodari ter pomaga ustvarjati nezno stanje v naši državi, namesto da bi stopila na stran pravih in poštenih elementov v državi, pričela braniti in opravičevati, kar se je v naši Narodni skupščini dogodilo.

SLS je od nekdaj igrala tako žalostno vlogo, l. 1908, ko so padle septembarske žrtve v Ljubljani, l. 1914, ko so padli strelji v Sarajevu, l. 1920. povodom dogodkov na Zaloški cesti in sedaj, ko je dobila policijo v svoje roke in ko se zaveda, da z verskimi sredstvi ne more več varati ljudstva.

Revolver, iz katerega je streljal Puniša Račić, je priznanje hegemonističnega režima, da borbe, kakršne vodijo vsi kulturni narodi v Evropi, ne more več vzdržati. Razpoloženje, ki je nastalo po streljih v Beogradu, je bilo med narodom, zlasti med hrvatskim, strašno. Pojavila se je bojazen, da zmaga misel, ki bi vodila do razpada države. Toda hrvatski narod je pokazal neverjetno disciplino in kulturnost kljub splošnemu ogorčenju nad beograjskimi dogodki ter poslušal pomirljivi glas svojega voditelja, ki ni dal nobene izjave kot povod, da bi se hrvatski narod dvignil čez zakonito mejo. Občutek vseh kulturnih ljudi po streljih v parlamentu je bil, da bi morala vlada, pod katero se je dogodil ta strašni atentat, podati takoj ostavko. Namesto da bi vlada skušala v korist države ustvariti mirnejsko atmosfero, da bi se moglo razpravljati brez afekta o ukrepih, ki so nujno potrebni, drži oblast z vso močjo v svojih rokah in uporablja vsa sredstva nasilja proti svobodi besede, tiska in zborovanja, kakor l. 1914. Avstrijanci.

Posl. dr. Kramer je v svojem nadaljnjem govoru naglašal, kolika je sreča, da so predstavnik naše zdrave narodne moči združeni v KDK. Ako bi tega ne bilo, bi imeli danes sredi države vojno, ker je na Hrvatskem ogorčenje tako, da bi se prav lahko obrnilo proti politično nasprotnim Srbom. Puniša Račić in Velja Vukičević pa sta odvojila vse poštene srbske elemente v naših krajih od hegemonističnih strank ter jih nerazdružno zvezala z našimi brati Hrvati.

Nemogoče je, da bi Narodna skupščina, ki je podpirala sedanji strašni režim, ostala še nadalje. Zato zahtevamo ponovne volitve.

Govornik je naglašal, da so se svoječasno najbolj hali sedanje ureditve države Srbi sami, kar so mislili, da bodo ostali napram Hrvatim in Slovencem v manjšini.

Mnogo so zakrivil prečanski elementi, da so nastale sedanje razmere, ker se niso znali pravočasno uveljaviti. Nastajajoča doba mora biti doba novih reform življenja v naši državi. Prečanski poslanci so storili vse, da bi prišli do znošnega življenja, ponujali so roko sprave vsem, ponujali so Ljubi Davidoviču celo vodstvo, vendar pa je bilo vse zaman.

Treba je izločevati zmago onih elementarnih principov, ki so drugod po kulturnem svetu samo ob sebi umetni, svoboda in dostojanstvo človeka, ravnopravnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, ravnopravnost vseh krajev v državi. Poslanci KDK se vračajo v Beograd, toda v sedanjo skupščino ne gredo. Hrvatski narod je pokazal toliko discipline, da je glavna nevarnost minila, in zdaj dobro vemo, da vodstvo KDK drži trdno položaj na Hrvatskem v svojih rokah. Kakor en mož sledi tamkaj narod vodstvu KDK. Naša dolžnost je, da tudi slovenski narod privedemo v to pravo veliko jugoslovensko fronto, ki hoče priboriti naše državi ozdravljenje.

Govor posl. dr. Kramerja so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem.

V zaključnem govoru je dr. Marušič zahvalil obema poslanecema za njuna izvajanja ter je bil ob soglasnem pritrditvenju sprejet njegov predlog, da se pošlje brzojavni pozdrav Stepanu Radiću, dr. Pernariju in Ivanu Grandji z željo, da bi kmalu okrevali in vodili skupno z drugimi borbo KDK. Povdarjal je, da se je vodstvo KDK pokazalo na dostojni višini in da ni nobene sile več, ki bi mogla ločiti Slovence od Hrvatov. S se večjim članom bo KDK nadaljevala borbo, ki je sveta in pravična. Povdarjal je, da velja bolj tudi klerikalni stranki, ki je vedno padala v hrbet, kadar je bila država v nevarnosti. Vsa politika SLS je šla za tem, da bi spravila Slovence na kolena, toda danes je bolj kakor kdaj jasna vsa njena zahrbtnost. Pozval je vse prisotne, naj store vse, kar je v njihovih močeh, da bo zmaga KDK popolna in naj v to svrhu podpre delo svojih poslancev.

S tem je bilo lepo uspelo zborovanje zastopnikov organizacij KDK zaključeno. Poteklo je v najlepšem redu brez vsakega incidenta in s tem pač najlepše dokazalo, da prepoveduje dr. Korosec shode in žalne manifestacije ne radi miru in reda, temveč zato, ker se bolj za klerikalno stranko.

Bolgarski list o krvoprelitju v Narodni skupščini

Tudi bolgarski listi priobčujejo obširne komentarje o groznem zločinu velebrskega šovinista Puniše Račića, ki je spravil državo v največjo nevarnost. Visti o krvoprelitju v naši Narodni skupščini so napravile na vso bolgarsko javnost zelo mučen vtis. Po potresni katastrofi v Bolgariji je zavladovalo med Bolgari prijateljsko razpoloženje do jugoslovenskega naroda in zato ni čuda, da Bolgari s tem večjim zanimanjem nasledujejo dogodke v Jugoslaviji. Sofijsko »Slovo« priobčuje v petkovih številki uvodnik »Okrvavljena skupščina«, v katerem piše med drugim:

V Narodni skupščini sta se poprej jasno čutila dva svetova, ki sta se ljuto borila. Politične kombinacije in začasno popuščanje Beograda je včasih zmanjšalo nezadovoljnost Hrvatov, ni je pa moglo odstraniti. To nezadovoljstvo je kipel v Srbi, ki bi radi posrbili vso državo, s tem niso bili zadovoljni. Sedanje jugoslovensko vladno smatranje Hrvatov za izizvanje in vladno, ki je naperjena proti srbsko-hrvatskemu sporazumu. Tej vladi so napovedali vojno z željo, da jo rekonstruirajo tako, da bi sodelovali v njej tudi sami. Toda Beograd se na želje Hrvatov ni oziral. Nasprotno, v srbski prestolici se kaže vedno jasnejša tendenca, da bi se vladalo brez Hrvatov ali celo proti njim. Sovinskih krogi so vedno bolj prepričani, da mora Beograd neomejeno komandirati v Zagrebu, v Ljubljani in v Skoplju. Toda če morejo streljati začasno pokropilo duhove v Makedoniji, ne more igrati pomirjevalne vloge v Hrvatski, ki ima višjo kulturo in kjer ljudstvo čuti, da tvori eno celoto. S tem, da je ubil dva in težko ranil štiri Hrvate, je Račić mislil, da je dal najboljši izraz velebrskemu razpoloženju in najmočnejšo argumentacijo v zaščito interesov svoje domovine. Ta psihologija morila ni slučajna. Vidimo jo tudi v Makedoniji, kjer se kaznuje vsaka svobodna beseda ali odpor proti srbskemu centralizmu s smrtjo. Puniša Račić je posebej oboje neizprosne politike proti vsem elementom, ki nečesto živeti pod tujo hegemonijo. Prepričani pa smo, da je v Narodni skupščini prelila kri zadnji izraz te politike.

Kolesarske dirke v okolici Ljubljane

Včeraj sta se vršili razen velike semiinjalne dirke za državno prvenstvo v Novem mestu še dve zanimivi kolesarski dirki v okolici Ljubljane, in sicer klubska prvenstvena dirka društva »Ljubljani« iz Dobrunj in dirka društva »Zarja« iz Zgornje Kašije.

Pri dirkah koles. društva »Ljubljani« so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Juniorska dirka za klubsko prvenstvo na 40 km dolgi progi Ljubljana-Višnja gora in obratno: 1. Hočevar Jakob 1:23.15. 2. Fine Josip 1:23.24. 3. Hlebš Alojz 1:23.34. 4. Bokavšek Ivan 1:30. — II. Damska dirka na progi 2 km: 1. Černe Tončka 7 minut in 2. Krenar Marija v času 7.5 minut. En defekt. — Dirka novincev na 10 km: 1. Bukavšek Ivan 22.40. 2. Hren Alojz 23.30. 3. Zavaršnik Jože 25.40 in 4. Mojskerc Ivan 25.20. Dva defekta. Po zaključnih dirkah se je vršilo

na senčnem vrtu gostilne Kregar v Štepanji vasi razvite družbenega kolesarskega prapora, ki ga je res krasno izdelala tiskarna Neškudla iz Ljubljane. Praporu je kumoval ugledni ljubljanski tovarnar in predsednik Zveze kolesarskih društev gospod Fran Batjeli, ki je v kratkem, pristranem govoru orisal velik pomen kolesarskega športa za našo podeželsko mladino in je nato izročil prapor družbenemu zastavonoši. Pri prireditvi je svirala godba železničarskega društva »Zarja« iz Ljubljane.

Druga dirka koles. društva »Zarje« je bila razdeljena na dva dela in sicer: I. glav-

na skupina 20 km na progi Vevče-Novji Vodmat in obratno: 1. Petrovič Anton 44 minut 20.2 sek., 2. Grad Avgust 45:10 in 3. Jeriha Mirko 45:42. — II. Juniorska dirka 10 km na isti cesti: Močilnikar Viktor 21:40.1, 2. Verelik Jernej 22:10, 3. Sešek Vinko 22:30 in 4. Novak Vlado. Obe dirki sta se izvršili brez defekta. Sledila je še zanimiva tekma deklev s kolesnimi obroči na daljavo 400 m in je prispel prvi na cilj v poldrugi minuti. Nato se je vršila razdelitev nagrad tekmovalcem in veselica s sodelovanjem delavske godbe iz vevške papirnice.

Pogreb ustreljenih demonstrantov v Zagrebu

Včeraj zjutraj so pokopali v Zagrebu tri žrtve, ki so padle pri četrtkovih demonstracijah v Zagrebu. — Pretresljivi prizori pri pogrebu. — Brat spozna v neznanem mrtvecu svojega brata.

Zagreb, 25. junija.

Včeraj se je vršil pogreb treh žrtve, ki so padle pri zadnjih demonstracijah v Zagrebu. Oblasti so hotele, da bi ustreljene manifestante Krešimirja Jerbića, Vladimirja Majcena in tretjega, čegar identitete niso mogli ugotoviti, pokopali skrivaj brez sodelovanja meščanstva. Proti temu pa je energično nastopila mestna občina zagrebska, ki se je postavila na stališče, da manifestacije Zagrebčanov po umoru Pavla Radića in dr. Basarička niso bile komunistično delo, kakor se hoče to od gotove strani prikazati, temveč izliv ogorčenja vsega meščanstva nad krvoprelitjem v Beogradu in da se mora žrtvam prirediti dostojen pogreb in pozneje postaviti tudi spomenik.

Oblast je odnehala v toliko, da se je pogreb mogel izvršiti ob 8. zjutraj, s čimer se je hotelo preprečiti, da bi se ga občinstvo udeležilo v večjem številu. Ako bi se pogreb vršil popoldne, bi se ga udeležilo gotovo vse zagrebsko prebivalstvo, tako pa je prišlo samo nekaj sto ljudi.

Mestno občino so zastopali podžupan M. Majer in mnogi občinski svetniki, prišel pa je tudi popularni poslanec Sava Kosanović in družbi oblastne tajnika dr. Manasteriovića in oblastnega poslanca Glavine iz Splitskega. Viskokolci so se pogreba udeležili z zastavami, drugih udeležencev pa je bilo okrog 500.

Ko so krste z žrtvami prinesli iz mrtvašnice in so bile blagoslovljene, je pogrebni spreved krenil na pokopališče. Krste je nosila seljaška mladina v narodnih nošah, kakor tudi pravaška in federalistična mladina. Za krstama so šli sorodniki in ostalo občinstvo. Mnogi so si brisali solze, videč, kako plačeta Jerbićev oče in sestra. Po blagoslovu ob grobu je izpregovoril poslanec in obč. svetnik dr. Ante Pavelić, ki je izrazil v svojem govoru nado, da bo prelita kri nedolžnih žrtve blaga rosa, od katere bo razcveto hrvatsko deblu.

Podžupan M. Majer je postavil paralelo s prejšnjimi žrtvami iz borbe hrvatskega naroda za svobodo ter izrazil upanje, da bodo vse žrtve prinesle končno vstajanje Hrvatov, ko bo ves narod mogel zapeti svečani te deum.

Za njim je govoril posl. Sava Kosanović, ki je dejal med drugim: Pred tremi meseci, ko sem s tovariši sprožil vprašanje beograjske glavnice, nisem pričakoval, da bomo tako kmalu dobili potrdilo vsega tega, kar sem govoril. Prisostvoval sem streljanju na mladino pred »Ruskim carjem« v Beogradu, kjer so na goloročne mladičeve streljali zaradi manifestacij proti italijanskemu poseganju v naše narodne in državne pravice, prisostvoval sem umoru Pavla Radića in dr. Gjura Basarička v Narodni skupščini, kjer mi je umirajoči

Pavle Radić padel v roke, in danes prisostvoval pogrebu teh nedolžnih žrtve, krvavega režima. Te žrtve so padle za idejo svobode, enakosti, ravnopravnosti in dostojanstva človeka. Vsa naša borba v beograjski skupščini je stremela za tem, da se izvojuje spoštovanje človeka in pri teh žrtvah je postala vez, ki nas veže tostran Save, Drine in Donave, nepremagljiva falanga. V imenu KDK izjavlja, da bo vztrajala v borbi, dokler ne izvojuje zmage teh idej.

Govorili so še Angjelo Rittig, dr. Rikard Flögel in v imenu vseučiliške mladine Branimir Jelić. Med govori je občinstvo ponovno vzklikalo »Slava jim«, skoro vsi prisotni so si brisali solzne oči in tudi govorilci so govorili v globokem ganutju s solzami v očeh.

Med občinstvom je bil tudi soboslikarski vajenec Dušan Bijeloš, ki je izjavil, da je bil pretekli četrtki do 6. popoldne pri svojem bratu Gjuri Bijelošu v njegovem stanovanju v Tkaličevi ulici 25, kjer sta skupaj čitala liste. Odsel je domov in naslednjega dne je izvedel, da je njegov brat izginil. Spočetka je mislil, da so ga bržkone zaprli, potem pa se je spomnil, da je bil morda ubit na Dolcu. Končno se je prepiral po fotografiji, da mu je padel brat pri demonstracijah. Zato je izrazil željo, naj bi odprli krsto, da bi ga mogel videti. Obč. svetnik Ivica Peršić je zaprosil občinstvo, naj bi se razšlo domov, vendar pa je ostalo še precej ljudi, da vidijo, kako bodo odprli krsto in ali bo mladenič spoznal v mrtvemu svojega brata.

Ko so krsto odprli, je Dušan Bijeloš takoj izjavil, da je mrtvec vsekakor njegov brat Gjuro, soboslikarski vajenec pri Dragutinu Horvatu v »C« ulici, pravoslavne vere, rodom iz Varaždina. Mrtvega Gjuro je spoznal tudi soboslikarski obrtnik, Dušana Bijeloša je zelo pretreslo, ko je spoznal v mrtvemu svojega brata. Pristopil je takoj k njemu posl. Sava Kosanović, ki ga je pričel tolažiti, mu izrazil sožalje ter ga tudi obdaroval. Nekateri navzočih so bili mnenja, da pokojni Gjuro Bijeloš kot pravoslavni ne more ostati v istem grobu z žrtvami, ki sta bili katoliške vere, toda posl. Sava Kosanović je takoj zahteval, naj se vsi trije neglede na vero pokopajo skupaj, čeprav na njegovo odgovornost, češ, skupaj so padli, pa naj tudi skupaj počivajo.

Z ugotovitvijo, da je bil padli Bijeloš Srb, se je ponovno pokazalo, da je to, za kar so padle žrtve, skupna stvar Hrvatov in Srbov.

Po pogrebu se je občinstvo v največjem miru razšlo. Policija je bila sicer pripravljena, vendar pa je bila skrita, da se je na pokopališču ni moglo videti.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka avtomobilska nesreča. — Prijet član Prpičeve tolpe. — Strupi čarovnice Anujke. — Prostovoljni kaznjenec.

Včeraj zjutraj se je pripetila v Zagrebu na Tuškancu težka nesreča, ki je zahtevala življenje očeta 4 otrok. 28-letni Matija Anušek iz Rogaske Slatine, oženjen in oče 4 otrok, ki je bil zaposlen pri mlekarji »Samopomoč« kot sofer. Zjutraj se je odpravil s tovornim avtom, da bi razpečeval mleko po mestu. Pomagal mu je pri tem delavec Valent Vučlec. Tako sta se tudi odpravila v restavracijo Tivoli na Tuškancu. Pred hotelom se je avto ustavil in Vučlec je odložil mleko v kuhinji. Sofer je pa vozil med tem naprej proti Josipovcu, hoteč avto najbrž na ovinku odkreniti. Glavno cesto na Tuškancu pa asfaltirajo in zato je bilo prepovedano voziti po nji. Na ovinku je bila tudi zaprt z ograjo. Anušek se ni zmenil za to in je vozil dalje proti Josipovcu. Ko je okrenil, je nadaljeval vožnjo do Tivolija, da bi vzel na voz tam čakajočega delavca. Cesta v te smeri je precej strma in avto je imel zavore samo za zadnja kolesa. Avto je začel drseti in je zavozil v cestni jarek, kjer je zadel v betonsko cev ter se prevrnil. Ograjde je pritisnilo soferja k tlom. Delavec Vučlec je čul strašen ropot in ko je opazil, kakšna nesreča se je pripetila, je takoj prihitel soferju na pomoč. Soferjeve noge so še gledale izpod avta. Delavec je poklical na pomoč mimoidoče in je z njihovo pomočjo izvlekel soferja izpod avtomobila. Sofer je bil še živ. Vučlec je o nesreči takoj obvestil »Samopomoč«, ki je prosila rešilno postajo, naj odpelje ponesrečenega soferja v bolnico. V bolnici je sofer kmalu podlegel težkim poškodbam. Nerazumljivo je, zakaj je sofer vozil skoraj do Josipovca, da je okrenil, ko bi to lahko

stori na širokem prostoru pred hotelom.

Pred dnevi so orožniki prijeli v Sremski Mitrovici bivšega aktivnega člana Prpičeve tolpe Antona Jelenića. Pri razpravi proti Prpiču in njegovim pomagačem se je ime tega razbojnika večkrat omenilo. Ker mu je uspelo pobegniti, so drugi roparji zvalili krivdo v roparskih napadih in umorih nanj. Orožniki so ga zamen iskali. Znal se je tako spretno skrivati, da mu niso prišli na sled. Jelenić ima na vesti več umorov in je sodeloval pri treh roparskih napadih. Orožniki so ga slednjič našli v gozdu, kjer je pekel krompir. Izjavil je, da bi ga ne bili ujeli, toda naveličal se je potepanja in skrivanja pred oblastmi. Ko so ugotovili njegovo identiteto, so ga odvedli v Zagreb in ga izročili sodišču.

Poročali smo že o čarovnici babi Anujki, kakor jo je ljudstvo nazvalo. Baba Anujka je zastrupila tudi v Mramoraku, in povsod v Banatu ozračje med ženami tako, da so kar po vrsti se hotele iznebiti svojih mož s pomočjo Anujkinih strupov, ki so delovali sigurno in se jim ni mogla ubraniti nobena žrtev. Ko so orožniki odkrili zločinsko početje babe Anujke in so oblasti odrejale ekshumacijo zastrupljenih mož, je nastal apravcata panika med vdovami in ženami, ki so bile že drugič omožene po nenadni smrti svojih prvih mož. Pred dnevi so se razširile tudi v Mramoraku vesti, da je v tem kraju nekaj žen, ki so se odkrile svojih neljubih mož po Anujkinem receptu. O tem je zvedela tudi orožniška postaja in uvedla strogo preiskavo. Aretirani sta bili ta-

koj Danica, vdova pokojnega Sandorja Barbulje, ki je umrl l. 1910. in Milka, vdova pokojnega Ilije Barbulje, ki je umrl l. 1914. Osumljene so pa še nekatere vdove, ki bodo v kratkem aretirane. Vse osumljene žene so bile ovadene srezkemu poglavarju. Prišla je tudi sodna komisija iz Bele Cerkev. V Mramoraku je povzročila vest o aretaciji zastrupljenih veliko senzacijo. Že zgodaj zjutraj so se začele zbirati pred občinskim uradom žene, pa tudi radovedni moške in otroci. Popoldne je prišla sodna komisija. Poveljnik orožniške postaje je pripovedoval, da je slišal, kako je Danica rekla ženam v zaporu, naj se le pobrigajo, da pridejo iz zapora, ker bodo sicer tudi one kmalu v luknji. Tedaj je prišla Milka in komisija jo je pozvala, naj pokaže, kje je grob njenega moža. Milka je stala baš na grobu svojega moža in se je delala nevedno, češ da je že pozabila, kje je bil pokopan njen mož. Prisotna je bila žena, ki ji je mož umrl takoj za Milkinim možem. Ta je vedela za Barbuljin grob. Prijela je Milko za roko in ji dejala, da baš v tem kraju počiva njen Ilija. Odpokali so grob in ostanke zapečatili v zaboj in jih odposlali državnemu kemijskemu zavodu v Beogradu. Ljudstvo in oblasti napeto pričakujejo rezultatov analize, ki bo merodajna pri obsodbi žen, ki so zastrupile svoje moške s strupi čarovnice Anujke.

Blizu valjevske Kamenice je vas Osladič, obdana s slivami kakor vse vasi lepe Podgorice. Že izven vasi ima svojo hišico 40letni seljak Milovan Davidović. Milovan je bil med okupacije avstrijski policaj in je imel najbrž na vest nepoštena dejanja kajti pred dvema letoma je hotel izvršiti samomor z nožem. Sorodniki so ga rešili in odpravili v valjevsko bolnico, kjer je ostal mesec dni in bil nato odpuščen. Prišedši domov, je Davidović kazal znake velike duševne potrtosti. Zaprl se je v svojo sobo in ni dovolil nikomur, da bi ga posetili. K sebi je pustil samo svojo 80letno mater, toda z njo ni spregovoril niti besedice. Tako so minuli meseci in Davidović je ostal vedno isti. Molčal je trdovratno in nikogar ni pustil k sebi. Domači so ga pustili stradati, misleč, da ga tako prisilijo navesti vzrok samotarenja in poskušena samomora. Tudi to ni pomagalo. Davidović je trdovratno molčal. Včasih je začel ponesti jaykati in obupno kričati: Joj meni! Kače se ovijajo okoli mojega vratu! Ko je stopil kdo izmed domačih k njemu, se je potuhnil v kot in mrko gledal pred se. Minevalo je leto za letom. Davidović je pa še vedno molčal in podil iz svoje sobe vse obiskovalce. Pred dnevi ga je pa obiskal poročevalec beograjskega »Vremena« z vaškim učiteljem. Sosedje so poročevalcu dejali, naj se ne trudi, ker Davidović ne govori z nikomur, še svojo mater ne vidi v sobi. Po dolgem trkanju je prišla starka, čudakova mati. Peljala je gosta v sobo. Moral je malo privzdigniti rjuhe in odeje, da je zagledal čudaka z dolgo brado in razmršenimi lasmi. Nagovarjali so ga na vse načine, a bilo je zaman. Čudak je molčal trdovratno in se je skril pod rjuho. Sosedje so poročevalcu pripovedovali, da so Davidovića vsi v vasi mrzili in se ga ogibali, ker je bil med okupacijo avstrijski špijon. To ga je najbrž tako presunilo, da se mu je omračil um.

Upor na avstralskem parniku

Na avstralskem potniškem parniku »Jervisbay« je izbruhnil v četrtke upor. Parnik je bil na poti iz Vrinskome na severozapadni obali otoka Ceylon in je vozil proti Colombi. V četrtke zvečer je radiopostaja na parniku sporočila, da se je uplo mnogo sumljivih potnikov, ki ogrožajo posadko in druge potnike. Parnik je prosil vse vojne ladje v bližini nujne pomoči. Klince na pomoč je prestregel angleški parnik »Enterprise«, ki je bil vkrcan v pristanišču v Colombi. Takoj je stopil v zvezo z ogroženim parnikom in zahteval podrobnih informacij o uporu. Avstralski parnik dolgo ni odgovoril, slednjič je pa sporočil, da se je posadki posrečilo s pomočjo oboroženih potnikov upor zadušiti.

Nato so utihnili vsa poročila in šele v petek zjutraj je parnik »Jervisbay« znova prosil pomoči, ker so se uporniki znova uprli in hoteli zažgati parnik. Mornariško poveljstvo v Trincomalee je dobilo povelje, naj odpluje ogroženemu parniku na pomoč parnik »Slawol« s policijsko posadko. Na parnik se je vkrcalo poleg policije tudi 20 oboroženih mornarjev. O ropu na avstralskem parniku ves dan ni bilo vesti in šele v soboto opoldne so prestregli novo radiobrojavko, v kateri je rečeno, da je položaj na parniku zelo kritičen, da je zavladovala med potniki velika panika in da hočejo uporniki zažgati parnik. Ogroženi parnik je ponovno prosil nujne pomoči. To je bila zadnja vest, ki so jo prejeli od posadke avstralskega parnika. Bati se je torej, da so se parnika polastili uporniki in da so ga morda na odprtem morju zažgali. Najbrž so se vtihotapili na parnik malajski ali kitajski morskimi razbojniki, ki so posadko in potnike pomorili. Parnik »Slawol« vozi v primeri z »Jervisbayem« počasni in ga ne bo mogel dohiti. Pač ga pa lahko dohiti parnik »Enterprise«, ki vozi s hitrostjo 33 vozlov na uro.

Prispevajte v fond Akademije znanosti in Narodne galerije!

Dnevne vesti.

— Sokolski zlet v Skoplju. Včerajšnja «Politika» je objavila vest, da je bilo zaradi nekega nesporazuma objavljeno, da se veliki sokolski zlet v Skoplju odlašajo na mesec september, kar pa ni res, ker se bo vršil na Vidovdan, ter se na to opozarjajo vse sokolske župe, ki so se za zlet prijavile, naj se ga udeležijo. Informirali smo se pri JSS, koliko je na tej vesti resnice, pa so nam odgovorili, da je pokrajinski sokolski zlet, ki bi se imel vršiti v SSkoplju na Vidovdan, odgođen na željo večine žup in da se bo vršil začetkom septembra t. l., kakor je bilo objavljeno oficijelno od JSS. Na Vidovdan ima zlet samo župa v Skoplju z nekaterimi okoliškimi župami, za katere pa je zlet neobvezen.

— General Syrovoy v Jugoslaviji. Načelnik češkoslovaškega generalnega štaba general Syrovoy se je odpeljal včeraj zvečer v Beograd in ostane do nedelje v Jugoslaviji. Udeležil se svečanega odprtja spomenika, ki so ga postavili naši rezervni častniki v spomin na slavno bitko na Ceru. Poset generala Syrovoya v Jugoslaviji je člen v verigi povolnih vojaških stikov med obema državama. Ti stiki so se pričeli s posetom generala Hadžića, ki se je kot vojni minister l. 1919. mudil na Češkoslovaškem. Načelnika češkoslovaškega generalnega štaba spremljajo bivši češkoslovaški vojni ataše v Beogradu polkovnik Melichar, polkovnik generalnega štaba dr. Kloud in major generalnega štaba Španiel. V sredo položi general Syrovoy na Avli vec na grob neznanega junaka, na Vidovdan se pa odpelje s parnikom v Šabac, od koder odide k odkritju cerskega spomenika. Na praznik 29. t. m. odpotuje general Syrovoy s spremstvom v Topolo, da se pokloni spomniku kralja Petra. Pozneje poseti Kragujevac, kjer je grobnica ustreljenih slovaških vojakov. Po posetu 21. pešpolka češkoslovaškega v Skoplju se vrne general Syrovoy v Beograd, v nedeljo se pa odpelje preko Zagreba nazaj v domovino.

— Iz državne službe. Za viš. revizorja pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je imenovan pisar Marij Pfeferer; inspektor agrarne direkcije v Ljubljani. Albin Radikon je premeščen k novosadski agrarni direkciji v Beogradu.

— Iz poštne službe. Upokojene so poštne uradnice Elizabeta Kraker pri pošti Ljubljana I., Karolina Golob pri pošti Ljubljana I., Marija Ustar pri pošti Rogatec in Stana Borštnik pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani; uradnica Olga Moser je premeščena od pošte Bled II. k pošti Ljubljana I.

— Brzovlake iz inozemstva z označbo «xp» in «expres». V mednarodnem brzojavnem prometu se morejo sprejemati in odpravljati tudi brzovlake z označbo «xp» in «expres». To pa samo za tiste države, ki so organizirale ekspresno dostavo brzovlakov v mednarodnem prometu. Žal, naša država doslej še ni uvedla ekspresne dostave brzovlakov v mednarodnem prometu. Jasno je, da se z navadno dostavo brzovlakov poročila večkrat silno zakasnejo. Želimo, da se ta nedostatek v brzojavnem prometu čim prej odpravi občinstvu v prid.

— Kamnik. Medtem ko se morská pa tudi naša domača letovišča in zdravilišča polnijo, imamo v Kamniku komaj nekaj več kot deset gostov. Na Gorenjskem jih ima gotovo vsaka vasica več. Zakaj ni k nam letoviščarjev in turistov, smo že lani omenili, ali brez uspeha. Škoda! — Pretekli teden so se vršili vojaški nabori. Fantje so korakali po mestu ob harmoniki in petju, ali obnašali so se povsem dostojno, za kar jih moramo tu javno pohvaliti. «Auf bliz» in «taubli» niso več kričali, ker je bilo to uradno prepovedano. — Z zidanjem meščanske šole ne pridemo z mrtve točke, ker še zdaj nimamo stavbišča. Samo dva delavca sta, ki si zidata nizki hišici, sicer pa vlada v tem oziru v vsem mestu mučno mrtvilo. Menda ne bo boljše, dokler ne stečejo zaželenne železne ceste v Krani, na Štajersko in Koroško.

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki bi se imel vršiti v Mariboru v sredo, dne 27. julija t. l., odpade, ker se vrši ta dan plenarna seja zbornice. — Kongres slovaškega gasilstva v Pragi. 5., 6., 7. in 8. julija se bo vršil v Pragi kongres slovaškega gasilstva. Priprave za kongres so se pričele že včeraj, ko se je vršila na praškem stadionu generalna služnja za kongresno sceno.

— Manifestacijski kongres legionarjev v Pragi. 30. t. m. in 1. julija se bo vršil v Pragi manifestacijski kongres legionarjev, katerega se udeležijo tudi zastopniki jugoslovenskih in rumunskih dobrovoljcev. Zastopniki v Ameriki, Parizu in na Dunaju bivaajočih češkoslovaških dobrovoljcev so že prispeli v Prago. Kongresa se udeležijo najbrž tudi francoski poslanec Heraud.

— Zdravljenje s preparatom g. Poljšaka. Vodja splošne bolnice v Mariboru g. dr. Drnovšek nam v sporazumu z g. Poljšakom sporoča: Zdravljenje s preparatom in metodo g. Poljšaka se uradno komisijonelno preiskuje in preizkuša v mariborski splošni bolnici sporazumno z g. Poljšakom. Dokler se to ne konča, preneha vsaka nadaljnja polemika in privatno zdravljenje pri gospodu Poljšaku.

— Vreme. Včeraj je bilo vreme v splošnem lepo, samo popoldne so se začeli zbirati ponekod oblaki in nastale so lokalne nevihte. V Ljubljani in v Mariboru je bilo včeraj deloma oblačno, povsod drugod pa lepo. Zanimivo je, da je pritiskalna vročina v Beogradu, kjer so imeli včeraj 33 stopinj. V Mariboru in Zagrebu je bilo 29, v Ljubljani 28, v Splitu 27, v Skoplju 26, v Dubrovniku 24 stopinj. Poslabšanja vremena zaenkrat še ni pričakovati, ker stoji barometer precej visoko. Danes zjutraj je kazal 763 mm, temperatura je znašala že ob 8. zjutraj 20 stopinj. Ker je pa pritiskalna občutna vročina, niso lokalne nevihte izključene.

— Na deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje učencev v petek in v soboto, dne 29. in 30. junija t. l., vselej od 8. do 12. ure. Zaradi dolgotrajnih razredov se morajo razen novincev vpisati tudi vsi dosedajni učenci, ki hočejo še nadalje posejati ta zavod. Kakor doslej se lahko vpisujejo tudi sinovi onih roditeljev, ki ne stanejo v mestu ali ki nimajo tu stalnega posla. Taki zunanji učenci pa se morajo pri glavnem vpisovanju dne 30. in 31. avgusta izkazati, da so ali plačali šolnino 200 Din ali pa, da so bili oproščeni. Potrebno pobotnico, oziroma oprostilno listino si lahko preskrbe v počitnicah.

— Smrta kosa. Dames zjutraj je umrla v deželni bolnici gđ. Kristina Nova k. Pokojna je bila simpatična, značajna in blaga duša. Pogreb bo jutri ob četrtni na sedem zvečer iz hiše žalosti Vič št. 11 na domače pokopališče. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Gospodinja šola v samostanu žolskih sester De Notre Dame v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje zimske gospodinski tečaj za kmečka dekleta, ki se prične letos 3. septembra in traja 6 mesecev. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdrave, moralna neoporečnost in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošnje, ki so kolika proste, se vlože pri vodstvu gospodinske šole v Šmihelu, p. Novo mesto do 10. avgusta t. l. Ravno tam se dobijo tudi potrebna pojasnila glede stroškov in itd. Prošnje je treba priložiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

— Kupujte sročke v korist Županove jame pri Grosupljem. 513-n

Iz Ljubljane

— Iz Pogreb Josipa Kozaka. V soboto popoldne so pokopali v Ljubljani znanega posetnika in gostilničarja «Pri Strazlju» Josipa Kozaka. Mnogoštevilna udeležba ljubljanskega občinstva iz vseh krogov je pričala, kako zelo priljubljen je bil pokojnik med svojimi znanci in prijatelji. Pogreba so se udeležili med drugimi župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc in več občinskih svetnikov, ki so spremlili svojega bivšega tovarša na zadnji poti. Pred domačo hišo in pri železniškem mostu na Kette-Murnovi cesti mu je zapel v slovo dve žalostinki dijaški oktet II. državne realne gimnazije pod vodstvom pevovodje Premelja.

— Iz Pristojbine za dvorano v Mestnem domu. Na podlagi sklepa magistratnega gremija z dne 1. junija 1928 se je zvišala pristojbina za uporabo velike dvorane v «Mestnem domu» pri veselicah, koncertih in drugih zabavnih prireditvah na 500 Din, za shode, zborovanja društev itd. na 100 Din, za predavanja ter prireditve v splošnem javnem interesu na 25 Din. Poleg teh pristojbin je povrniti vsakokrat stroške za eventualno razsvetljavo, kurjavo in vselej za snazanje dvorane. Te stroške je plačati v mestnem knjižovodstvu. Stroški za snazanje se odslej ne plačujejo več v roke hišnika, kakor doslej.

— Iz Mestna dnevna otroška zavetišča. V letošnjih počitnicah bo vedno odprto po eno izmed mestnih dnevnih zavetišč celodnevno, razen tega pa hkrati še po eno zavetišče poldnevno od 8. do 13. ure, in sicer: zavetišče v Spodnji Šiški od vstetega 30. t. m. do vstetega 20. julija celodnevno in od vstetega 21. julija do vstetega 31. julija poldnevno; zavetišče na Taboru od vstetega 21. julija do vstetega 10. avgusta celodnevno in dvakrat po tri tedne, t. j. od vstetega 30. junija do vstetega 20. julija in od vstetega 1. avgusta do 31. avgusta poldnevno; zavetišče pri sv. Florjanu od vstetega 11. avgusta do vstetega 31. avgusta celodnevno in od vstetega 1. avgusta do 10. avgusta poldnevno.

— Iz Jubilej Rožne doline. Rožna dolina, ki je nekako predmestje Ljubljane in ki zlasti zadnja leta vsestransko zelo lepo napreduje, proslavi 7. in 8. julija 30-letnico svojega obstoja. V soboto 7. julija, napreduje jubileja, bo obhod godbe po občini z bakljado in razsvetljavo Rožne doline, v nedeljo 8. julija bo budnica po občini, ob 8. služba božja v rožnodolski kapeli, ob pol 11. slavnostno zborovanje, popoldne pa rožnodolski sejem z zelo bogatimi in zanimivimi sporedom. Sejem se prične ob 15. Proslavo bo poveljevalo streljanje z močnjari. Vstopnina na veliko narodno veselico bo prosta. Za prevoz Ljubljancov, ki se gotovo v velikem številu udeležijo jubilejne proslave v Rožni dolini, bodo v nedeljo od 14. na razpolago na Kongresnem trgu avtomobili in omnibusi.

— Iz Kaj je s kopalnimi vlakci? Znano je dejstvo, da ima ljubljanska železniška direkcija dovolj osebnih vagonov na razpolago in bi se torej z lahkoto uvedli kakor lani kopalni vlakci v Laze, Kresnice, Črnuče, Medno, Medvode in Retteče — Gorenjo vas. Kopalna sezona se ob sedanjem lepem vremenu hitro razvija in človek kar kopri po ljubki kopeli v prelepi mladi naravi. Naj ne ostanejo te vrstice glas vpijočega v puščavi!

— IV. javna produkcija ljubljanskega konservatorija je koncert, katerega izvaja absolvent violinske šole profesorja Jana Šlaisa g. Rupel Karel. Spored te zadnje letošnje produkcije obsega sledeče točke: 1. Leoš Janáček: Sonata za violino in klavir. 2. Glazunov: Violinski koncert v a-molu. 3. Marij Kogoj: Andante. Josip Suk: Ljubavna pesem. 4. Sarasate: Ciganske melodije. Klavirsko spremljavo posameznih točk sporeda izvedeta gojenca klavirskega oddelka prof. Janka Ravnika in sicer št. 1. in 8. Šivic Pavel, št. 2. in 4. Lipovšek Matijan. Setava sporeda, kakor tudi posamezni izvajalci nam jamajo za umetniški uspeh celoga večera. S to produkcijo odnosno absolutorijem koncertom bodo častno zaključene letošnje javne produkcije državnega konservatorija v Ljubljani. Violinist Rupel

se bo posvetil koncertni karijeri ter hoče nadaljevati prihodnje leto violinski študij še v inozemstvu. Sporedi, ki so obenem vstopnice se dobivajo v pisarni državnega konservatorija.

— Iz Popravek. Sobotno poročilo o zalovanju v Ljubljani povodom pogreba pokojnega Pavla Radiča in dr. Basarička, popravljamo v toliko, da črna zastava ni bila izobešena na zgradbi Pokojniskega zavoda za privatne nameščenke, kjer je očividno zmagalo stališče gosp. Iv. Jelačina, da bi izobešanje zastave ne bilo umestno, ker bi lahko pomenjalo demonstracijo proti vladi. Na Narodnem domu pa žalna zastava ni bila izobešena zato, ker je bila ukrajena. Tako nam namreč sporoča upraviteljstvo Narodnega doma.

— Iz Umetnostno-gospodinsko društvo v Ljubljani vabi svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v torek, 26. t. m. ob 20. uri v restavraciji «Zvezda». Razpravljalo se bo o letošnjem izletu v tunjino.

— Iz Najfinišne bluze: Kristofič - Bučar. — Iz Trgovine na Vidov dan dne 28. junija 1928. bodo, kakor običajno, vsako leto zaprte samo v času službe božje, t. j. od 10. do 11. ure popoldne. Načelstvo gremija trgovcev.

— Iz Pri staroznani tverdi perila Hed. Sarc, Ljubljana, Selenburgova ulica 5, je razstavljena nevestina oprema, ki vzbuja splošno občudovanje.

— Iz Pazite na deco! V baraki delavca Podrebska na Kodeljevem so včeraj dopoldne snazili in pleskali barako, za razkuževanje tal pa je bil pripravljen lizol. Steklenici se je neopazeno približal pol-drugo leto stari Podrebskov sinček Roman, sezel je po nji in napravil par požirkov. Otroka so takoj z rešilnim avtom prepeljali v bolnico, kjer so mu izprali želodec in je danes že izven nevarnosti. Roditelji, pazite na deco!

Iz Celja

— C. Umetni občinski zastop celjski ima jutri v torek 26. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni posvetovalnici svojo redno sejo. Pred redno sejo se vrši izredna seja občinskega sveta. Za izredno sejo bo žalna seja zaradi beograjskega tragičnega dogodka.

— C. «Nova Doba» je bila v petek zaplenjena zaradi članka «K beograjskemu zločinu».

— C. Koncert Celjskega pevskega društva, ki bi se imel vršiti v soboto v Laškem, je bil preložen. Vršil se bo v sredo 27. t. m. ob isti uri v Zdraviliškem domu.

— C. Uradni dan «Sreškega gremija trgovcev v Celju za člane trgovcev v gornjegrajskem srežu, ki bi se imel vršiti dne 25. t. m. v Gornjemgradu in Mozirju, odpade zaradi gremijalnega občnega zbora.

Gospodarstvo

Naš izvoz v maju

V dveh letih nazadovanje za 1.100.000.000

Generalna direkcija carin objavlja statistične podatke o našem izvozu v maju, iz katerih je razvidno, da smo izvozili 331.632 ton raznega blaga v vrednosti 431.650.622 papirnatih ali 39.420.970 zlatih Din. V primeri z izvozom v maju lanskega leta je naš izvoz letos nazadovaval za 48.334 ton (12.71 odst.), po vrednosti pa za 87.648.536 Din ali 16.88 odst. S tem je nazadovanje našega izvoza v prvih petih mesecih tekočega leta v primeri z istim razdobjem lanskega leta doseglo po teži 124.810 ton, po vrednosti pa 302.098.020 Din. V odstotkih znaša nazadovanje po teži 6.95, po vrednosti pa 11.92. V prvih petih mesecih letošnjega leta je znašala namreč vrednost našega izvoza Din 2.232.676.097, lani pa 2.534.774.170 Din. Z lani je naš izvoz v primeri s predlanskim letom znatno nazadovaval, in sicer v prvih petih mesecih za 791.354.692 Din. Letos je uazadoval v prvih petih mesecih v primeri z istim razdobjem lanskega leta za nad 300 milijonov in tako vidimo, da je nazadovaval naš izvoz zadnji dve leti približno za Din 1.100.000.000. To je še vedno v prvi vrsti posledica slabih letin, po našem trdnem prepričanju pa še bolj neurejenih razmer v državi in naravnost zločinskega delovanja onih, ki so poklicani dajati našemu narodnemu gospodarstvu prave smernice.

Letos v maju izvoz pšenice, koruze in žita sploh ni dosegel niti 5 milijonov Din, dotim je znašal lani nad 90. predlanskim pa nad 380 milijonov Din. Občutno je nazadovaval tudi izvoz pšenične moke. Poleg žita je znatno nazadovaval tudi izvoz prediva, žive živine, svežega mesa itd. Povečal se je samo izvoz gradbenega lesa, ki smo ga izvozili v maju za 107.704.598 Din (lani v maju za 89.097.976 Din) in ki stoji po vrednosti na prvem mestu. Znatno je napredoval tudi izvoz jaja, ki so z 61.118.290 Din na drugem mestu. Pač pa je občutno nazadovaval izvoz bukovih pragov, ki smo jih izvozili letos v maju za 1.440.000. lani pa v maju za 9.390.000 Din. Nazadovaval je tudi izvoz lesa, ki smo ga izvozili letos za 4.670.000, lani pa za 12.370.000 Din. Porastel je izvoz cementa od 6.6 na 10.5 milijonov Din. Pač pa je nazadovaval izvoz surovega bakra od 35.5 na 22 milijonov in izvoz svinca od 7.9 na 5 milijonov Din.

Uvoz v I. četrtletju

V prvem četrtletju letošnjega leta smo uvozili največ iz Češkoslovaške in sicer za 360.689.961 Din ali 18.84 odst. celokupnega uvoza. Iz Avstrije smo uvozili za 318.550.067 Din (16.64 odst.), iz Italije za 274.127.327 Din (14.32 odst.), iz Nemčije za 242.730.597 (12.68 odst.), iz Anglije za 135.892.188 (7.10 odst.), iz Madžarske za 105.558.066 (5.57 odst.), iz Francije za 89.675.785 (4.68 odst.), iz Amerike za 69.766.898 (3.64 odst.), iz Poljske za 60.848.209 Din (3.18 odst.), iz Brazilije za 48.699.663 Din (2.54), iz Romunije za 41.141.860 Din (2.15). Slede Švicar, angleška Indija, Holandska, Grška, Turčija, Belgija, Argentina, Egipt, Ceylon, Kanađa itd. z manj nego 2 odst. celokupnega uvoza. Celokupni uvoz je znašal v prvem četrtletju tekočega leta 1.914.647.798 Din.

Idealna kresna nedelja

Ljubljancani so v množicah pohiteli iz mesta. — Nesreča ali samomor na Bledu? — Neokusna šala zlobnega kopalca.

Včerajšnja kresna nedelja ali Janezovo je bila naravnost idealna. Vreme je bilo ves dan zelo ugodno in solnce je že v zgodnjih jutranjih urah pripekalo, da je bilo veselje. Vročina se je stopnjevala od ure do ure in v opoldanskih urah je toplomer kazal že okoli 30 stopinj. In spričo vročine in lepega vremena je razumljivo, da se je Ljubljana skoraj izpraznila in da so Ljubljancani v množicah pohiteli v naravo.

Vsi izletniški vlaki so bili prenatrpani, zlasti pa je bil velik naval na Gorenjsko. Informirali smo se pri železniški direkciji. Koliko Ljubljancanov se je povprečno včeraj odpeljalo na izlete, in zvedeli smo, da na Gorenjsko okoli 1500, v Kamnik okoli 700, na Vrhniko pa okoli 250 oseb.

Z Gorenjem je odšlo največ turistov, mnogo je bilo pa tudi izletnikov na Bled. Bled je bil včeraj sploh poln gostov in tam je vladalo tako vrvenje kakor v dne, ko je sezona na višku. Na Bledu je že mnogo gostov, zlasti Nemcev. Gostje so vobče zadovoljni in računati je, da bo letošnji poset Bleda rekorden. Sicer pa kopalniška uprava v zadostni meri skrbi za razvedrilo in komfort, tako da Bled letos prav nič ne zaostaja za drugimi večjimi letovišči. V soboto so zlasti vzbujali pozornost nastopi plesne dvojice Višek-Wisjakova, ki sta nastopila v Kazini in prejela v znak priznanja nebroj šopkov. Smeji je bila na Bledu beneška noč. Iz pred hotela Toplice je krenila cela skupina čolnov, okrašenih z lampijončki proti Petranu in nazaj. Številni letoviščarji in izletniki so se divili razsvetljenemu jezeru in občudovali ta biser slovenske zemlje.

Toda včeraj se je na Bledu pripetil tudi tragičen dogodek. Ki je nekoliko pokvaril vse razpoloženje. Opoldne je prišel v Grajsko kopalnišče neki mladenič, ki je zlezal na skakalni stolp in skočil v vodo. Istočasno sta opazila dva Nemca, ki sta bila na lesem splavu, da fant gaga in da se potaplja. Prestrašena sta takoj pričela klicati na pomoč, toda bilo je že prepozno, kajti mladenič je že izginil v valovih. Pozvan je bil takoj na pomoč plavalni mojster, ki je prihitel z vrvo na kraj nesreče. Vse njegovo pri zadrževanje je pa ostalo brezuspešno. Nesreč-

nega mladeniča so iskali ves dan in zvečer se jim je res posrečilo, da so ga potegnili iz vode. Ugotovili so, da gre za 19letnega grajskega slugo Jožeta Hudovernika, rojenega v Hudem grabnu nad Lešami v radovljjski okolici. Kakor smo zvedeli, ne gre za nesrečo, marveč je fant baje izvršil samomor. Hudovernik si je namreč dopoldne skrivoma «izposodil» avtomobil, last blejske tverde Pernuš in Komp., in se z njim vozil po Bledu in okolici. Ke rje pa prehitro vozil in ker ni znal dobro šofirati, se je zaletel v skalo in se je avtomobil popolnoma razbil. V obupu je fant skočil v jezero in utonil. Da gre za samomor, priča že dejstvo, da Hudovernik ni znal plavati.

Tragičen dogodek je na Bledu vzbudil splošno sočutje z nesrečnim fatom, zlasti pa se je dogodek živahno komentiral med kopalniškimi gosti v grajski kopeli, ki so se zbrali na kraju nesreče in opazovali brezuspešno rešilno akcijo. To priliko so izkoristili temni elementi, ki so medtem siloma odprli več kabin in okradli več gostov. V kopalnišče se je o tem naglo raznesla vest in je seveda zavladal med gosti precejšen strah, ki se je pa kmalu polegel, kajti izkazalo se je, da so bile veste pretrane.

Oni Ljubljancani, ki se niso odpeljali na Gorenjsko ali v Kamnik, so jo ubrali na Savo, Ljubljancani ali v Retteče in sploh v vsa priljubljena kopalnišča. Na Savi je bilo kar črno kopalcev in tudi tu so imeli žeparji ter tatovi precej «posla». Kopalnišče v Koleziji je bilo včeraj prvič odprto in so ga posejili stari njegovi gosti, prišlo je pa tudi mnogo ljudi k žeganju v Trnovem. Tudi na Ljubljanci je bilo dobro obiskano. Kopalci so bili zadovoljni, izvemši neko gospodinjico, ki je doživela neprijetno prasečenje. Zloben kopalec je namreč vrgel v njeno kabinjo ogorek ali črka, kakor pravijo Ljubljancani. In nenadoma se je vnela lepa svilena obleka. K sreči je neki drugi kopalec zavaljal dim, odprl kabinjo in opazil, da obleka gori. Sicer je obvaroval polovico obleke in tudi kopalnišče eventualne katastrofe, toda nesrečna gospodinja je morala čakati noči, da se je lahko v obžgani obleki vrnila domov.

Smrt čudaškega Madžara

Te dni je umrl v Budimpešti grof Bela Zichy, eden najbogatejših madžarskih magnatov, bivši intimni prijatelj cesarja Franca Jožefa. Pokojni je izrazil željo, naj ga pokopljejo brez vsakega pompa. Grof Zichy je bil velik čudak. V mladosti je živel zelo razkošno in bil je tip pravega bogatega lahkotca, naenkrat se je pa umaknil v zasebno življenje in občeval samo z najintimnejšimi prijatelji. Dolga leta je preživel kot puščavnik v družbi psov in ptic, ki jih je imel zelo rad. Za svoja veleposvetstva in tovarne se ni brigal in opetovano je izjavil, da smatra pod svojo častjo, pečati se s finančnimi zadevami. — Njegovi dohodki so bili ogromni in mnogi njegovi uslužbenci so obogateli, toda Zichy celih 20 let ni vprašal, kako se z njegovim ogromnim premoženjem gospodari. Skrbel je samo za pse, konje in ptice. Zadnja leta pa niti na konjske dirke ni hodil, dasi se na vseh tekmovali tudi njegova konja.

— Dokler ne bo sedel na madžarskem prestolu kralj, ne pojdem na nobene konjske dirke, je dejal Zichy nekoč. Po cele dneve ni z nikomur govoril in jedel je vedno v družbi psov in ptic. Pač pa se je intenzivno pečal z naravoslovjem in njegova knjižnica je pravi naravoslovni muzej. Umrl je kot samec in svojim sorodnikom ni pustil niti beliča. Za univerzalnega dediča je določil grofa Hunyadya, knezu Odescalchiju je pa zapustil vse svoje dirkalne konje.

Če se star panj vname

Pretresljiv dogodek se je odigral v soboto zvečer na Dunaju. Iz hiše št. 11 v Weitlofasse v XVIII. okraju je okoli 21. nenadoma planila neka ženska, ki je gorela kakor baklja. Pogled na nesrečnico, ki se je vila v strahovitih bolečinah, je bil pretresljiv. Ze čez nekaj minut se je nezvestna zgrudila na tla, na kar so jo z rešilnim vozom vso obžgano prepeljali v bolnico, kjer pa je nesrečnica ponoči podlegla poškodbam.

Iz hiše je skoraj istočasno planil tudi neki možki, ki je imel vse roke opečene. Bil je lastnik hiše Josef Basala, ki so ga istotako prepeljali v bolnico. Dunajski listi prinašajo o tem dogodku obširna poročila, iz katerih je razvidno, da gre za nenavadno dramo.

Nesrečnica, ki je umrla tako tragične smrti, je bila 29letna kuharica Emilija Weingartner. Stanovale je v Basalovi hiši skoraj leto dni in je mnogo pretrpela. Emilija je dobila v hiši stanovanje lani v aprilu, pogodila se je s hišnim gospodarjem za primerno namemnino in si sobico čedno uredila. V kabinet je napeljala tudi plin in elektriko.

Tako je živela dva meseca prav zadovoljno in hodila v službo. Zaposlena je bila pri neki ugledni obitelji kot kuharica. Toda nad njo so se pričeli kopiti oblaki, ki niso pomenili nič dobrega. Stari, že upokojeni profesor in hšni gospodar Basala se je kljub svoji razmeroma visoki starosti — saj je imel že 74 let — ogrel za brhko in postavno kuharico in ji pričel dvoriti. Ne-

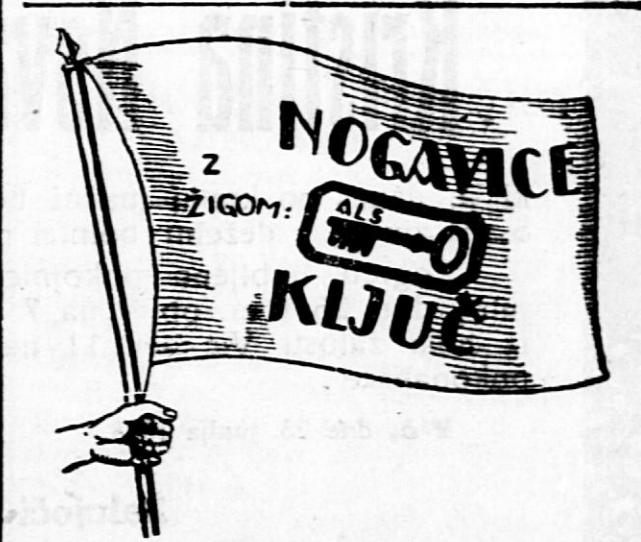
kega dne ji je poslal krasen šopek in zahteval zanj kompenzacijo v obliki poljuba. Emilija se je pa za podjetnega profesorja ni mogla navdušiti. Ostala je pasivna, čeprav ji je Basala pošiljal vedno nove ljubavne ponudbe.

Ker se kuharica ni hotela udati, ji je stari profesor pisal, da zahteva, da mu upošteje šopek nazaj. Medtem pa je minilo že dva meseca od onega dne, ko ji je poslal šopek. Seveda je bila Emilija vsa zbegana in ni vedela, kaj početi. Kje naj vzame šopek? Končno je odšla v cvetličarno in arčila drug šopek. Basala je rolnel. Kakor izpoveduje njegovo sosedje, je ves dan divjal in kričal, da je šopek premajhen in preslab.

Videč, da zlepa ne doseže svojega cilja, je pričel zgrda. Odpovedal je kuharici sobo in se zapletel z njo v proces. Pri razpravi je navedel kot vzrok odpovedi, da vodi Emilija nedostojno življenje in da se vlačijo z možiki. Seveda mu vse to ni pomagalo, ker so razne priče slikale Emilijo kot mirno in pošteno žensko, ki se ni nikdar brigala za moške. Toda Basala ni odnehal. Osumil je Emilijo, da je odpravila telesni plod in kuharica je prišla v preiskavo. Izkazalo se je, da je nedolžna in da gre samo za zlobno natolcevanje.

Tedaj je segel Basala po novih sredstvih. Pisal je Emiliji zlobna pisma in ji grozil, obenem pa skoraj ni minil dan, da je ne bi nadlegoval z ljubavnimi ponudbami. Nesrečna kuharica je bila vsa obupana. Kaj se je v soboto zvečer odigralo med njima, ni znano. Sosedje vedo samo povedati, da je šla Emilija zvečer v profesorjevo stanovanje, iz katerega so se kmalu začeli obupni kliki na pomoč. Slednjič je planila goreča kuharica iz profesorjeve sobe.

Policija je uvedla obširno preiskavo, da dožene pravi vzrok tragedije in da pojasni misteriozno dramo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

— «Sokolci», list za jugoslovenski naraščaj, je izšel za junij in julij v dvojni številki z naslednjo vsebino: S. Vrdoljak: Misli i uspomene u desetoj godini ujedinjenja. — Niko: Korošcem! — I. B. Čast sokolskemu delu. — Ivan Ljubli: Zelja Sokola. — Ivo Majcan: Put za oslobođenje braće. — Nikola Došenović: U Skoplje! — Dr. L. K.: Sokolski razgovori. — Ivan Ljubli: San i java. — Lad. Liška — M. K.: Šla je lubezen po svetu. — Dr. Igor Vidic: Istoriske slike iz naše prošlosti. — Dr. Dostal — I. B.: O utrujenosti. — Rudolf Horvat: Naprej, junaki! Minka Severjeva: Sokolu piči! — Glasnik

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVICNIKI

ROMAN.

»Tretji v družbi je bil debel in bradat. Bil je v salonski obleki z derbyjskim klobukom.«

»Gurthel! Prikimaj je.« Srečen bom, kadar trčim nanj. Osem mesecev je poslastičstvo zahtevalo njegovo izročitev. Toda naši ljudje...»

»Skomignil je z rameni. Vsi dostojni uradniki se ponašajo tako, če govorijo o svoji vlad.«

»In dama, pravite...« — Inšpektor Meadows je bil vidno razburjen. — »Pravite, da se je onesvestila? Ali je kaj pla?«

»Oranžno limonado... Evo, tu je njena čaša. Rekla je, da je v stročnicah nekaj grenkega. Evo jih!«

Philips jih je podal detektivu. Le-ta jih je poskusil na jeziku in je hitro izpljunil.

Gonsalez, kokopak. Toda kam je bil izginil? In kako? Z onesveščenim dekletom na rokah in s tem kačjim bastarodom? Gurthel je bil nenavadno uren in mrzel, brezsrčen človek. Prisotnost ženske bi Leona ne rešila.

»Ko so ugasnile luči...« je začel natakati in na mah je z obraza Mr. Meadowsa izginil ves nemir.

»Seveda... To sem bil pozabil,« je tiho zamrmral Meadows. »Luči so ugasnile.«

Na povratku v Scotland Yard je Meadows vso pot skušal nekaj spraviti iz svoje podzvesti na jasno. Nekaj, kar ga je mučilo, nekaj, čigar dotik je čutil, kar se mu je pa vedno izmuznilo, če ga je hotel zagrabiti. To ni bila ona stvar, ki je hotel z Gonsalezom, ne ono z deklico, Gurthel? Tudi ne. Tudi ne z Manfredom? Neko ime je bilo izrečeno tisti dan — neko ime tajinstvenega pomena. Zlat malik. Povzel je misel pri njem... Johnny! Manfredova zasebna tajnost. To je bila tista stvar, ki je ležala na vsem. In ko se je spomnil, je bil razočaran. Okolnost je bila prav smešno nepomembna, da bi se zaradi nje smel vznemirjati.

Meadows je ostavil svoja spremljevalca na vogalu Curzonove ceste in je sam stopil v hišo. V zavesah sobe v prvem nadstropju je opazil svetel pramen luči. Hodnik je bil razsvetljen. Poiccart se je njegovemu zvonjenju takoj odzval.

»Da, George in Leon sta se pred nekaj minutami vrnila... Deklica? Ne, o deklici nista govorila. Meni se je zdelo, da sta nekam vznemirjena. Sodim, da gre za Mis Leicestrovu. Ali bi ne vstopili?«

»Ne, ne smem čakati. V Manfredovi sobi vidim luč.« Lahen usmeh je šinil čez koščeni Poiccartov obraz, a je takoj zopet izginil.

»Tam je tudi moja soba. V gospodarski odstopnosti si služinčad marsikaj dovoli. Ali naj Georgu kaj sporočim?«

»Recite mu, naj me pokliče v Scotland Yardu.«

Poiccart je za njim zaprl vrata, se

pomudil v predurju toliko, da je na mizo položil tablet in obesil klobuk na obešalnik. Vse to je Meadows opazoval skozi okno nad vrati in skozi periskop, ki ga je imel na policiji. Tak periskop je zelo praktičen. In to, kar je Meadows videl, mu je preganilo vse dvome.

Poiccart je šel počasi po stopnicah gor v mali kontoar, odgrnil zavese in odprl gornji del okna. V naslednji sekundi je detektiv, ki je še vedno pozorno motril sobo v prvem nadstropju, opazil, da je luč ugasnila, in je odšel.

»Zal mi je, da vaju moram pustiti v temi,« je rekel Poiccart.

Moža, ki sta bila v sobi, sta počakala, da je zopet zaprl okno in zagrnil zavese, nakar je svetiljka zagorela. Na dolgem divanu je ležala Mirabela Leicestrovu. Njen obraz je bil strahotno blede, oči je imela zaklopljene in grudi so se ji jedva zaznavno dvigale in padale. Njen zeleno škrlatni domino je ležal zmečkan na tleh. Leon ji je z gobico močil lice. George Manfred je z nagubanim čelom opazoval njegovo početje.

»Ali bo umrla?« je vprašal kar naravnost.

»Ne vem. Časih ljudje po takih stvarih umro,« je hladnokrvno odgovoril Leon. »Strup je bil dokaj nerazredčen. Gurthel je živina.«

»Kaj je pa biko?« je vprašal Manfred.

Gonsalez je s kretljivo neizvestnostjo mahnil z roko.

»Nekaj takega kakor recimo morfij v superlativu. Ne vem. Upam, da ne bo umrla. Saj je še mlada... To bi bilo najhujše.«

Poiccart se je vznemiril. On je edini imel v duši, kar bi Leon nazval »malce« čustva.

»Ali bi ne mogli pozvati Elvera?« je vprašal v skrbih in Leon se je s svojim nedolžnim nasmeškom ozri vanj.

»V Seville si se preveč bavil z gojenjem čebule, Raymondio mio, in to ti je leglo na srce!« V podobnih trenutkih ga je vedno podražil z njegovim dvehletnim kmetovanjem in to sredstvo ni nikdar odpovedalo; Poiccart se je umiril.

»Čebula je preveč sentimentalna... vzbuja solze; nu, mnogi ljudje jo imajo radi! Ta ženska živi!«

Njene trepalnice so se zgenile. Leon ji je privzdignil golo roko in potisnil v kožo konico majčkene vrizgalke.

»Jutri bo imela take občutke, kakor da bi se bila opila,« je dejal pokojno. »In jezik jo bo žgal, kakor da bi bila popušila deset močnih smotk. O senjorita, odprti svoje prečudne oči in privošči tvojim prijateljem milosten pogled!«

Poslednji stavek je povedal v španščini. Slišala ga je; trepalnice so zatrepetale in se odprle.

»Daleč ste od Heavytree-Farma, Mis Leicestrovu!«

Začudeno se je zagledala v dobrotljivo lice Georgea Manfreda.

»Kje sem?« je vprašala s slabotnim glasom in je bolešno zaprla oči.

Vse hiti Amundsenu na pomoč

Zanimanje za usodo Nobilove ekspedicije se je umaknilo strahu za Amundsena. — Številne ekspedicije hité v polarne kraje, da priskočijo na pomoč slavnemu Norvežanu.

Kljub vsemu prizadevanju mnogih strokovnjakov, zlasti francoskih, ki na različne načine komentirajo Amundsenovo in Guilbaudovo usodo, se svet vedno bolj boji, da je vsmrtni nevarnosti tudi znameniti polarni raziskovalec s svojim pilotom. Danes je minulo teden dni, odkar je Roald Amundsen startal v Bergenu, kjer ga je sprejel francoski pilot Guilbaud na krov svojega hidroplana. Prvotno so poročali, da ima hidroplan bencina samo za 30 ur. Če je bilo to res, sta morala Amundsen in Guilbaud pristati najpozneje v torek opolnoči, da sta se založila z bencinom. Tudi v tem primeru bi bila bojazan upravičena, kajti že šesti dan o hidroplanu »Lathan« ni duha ne sluha. Amundsenovo letalo je sicer hidroplan, ki lahko pristane na morju, toda na razpokanem ledu bi pristal še težje, nego aeroplan. Francoski strokovnjaki menijo, da »Lathan« pod nobenim pogojem ni mogel pristati na Barentsovem morju, pač pa je verjetno, da je pristal neke vzhodno od Spitzbergov. Nekateri se tolažijo z mislijo, da ima francoski hidroplan radioapar, čigar akcijski radij znaša 150 do 200 km. Če torej doslej ni bilo na Spitzbergih vesti o »Lathanu«, se še ni treba bati katastrofe, kajti Amundsen se je moral morda spustiti 300 ali 400 km od Spitzbergov tako, da njegovih radiobrazjavk sploh ni mogoče prestrašiti. Toda tudi v tem primeru se je treba bati katastrofe, kajti vsako letalo, ki mora med poletom pristati je že s tem v nevarnosti.

»Še bolj, kakor za Nobila, se zanima svet za usodo Roalda Amundsena in zato ni čuda, da so pohitele v polarne kraje številne rešilne ekspedicije, ki iščejo slavnega Norvežana in njegovega spremljevalca. Francija, Norveška in Italija so poslale v polarne kraje parnike in letala, a norveška vlada je odredila, naj odplujejo proti severu vsi parniki, ki se mude sedaj med Spitzbergi in Norveško. Ruski ledolomilec »Maligin« se že približuje krajem, kjer bi utegnil obiskati Amundsen in skupine Nobilove ekspedicije.

Nobile je s svojimi spremljevalci še vedno v smrtni nevarnosti. Znano je, da je ostalo pri Nobilu 6 mož, med katerimi je tudi češki učenjak dr. Behounek. Nihče pa ne ve, kaj je z ono skupino, ki jo je že v maju zaneslo z gondolo daleč proti zapadu. Usoda prof. Malgreena in majorjev Zappia in Mariuala, ki so se napotili peš proti Severnemu rtiču, je najbrž že definitivno zapčeta. Že mees dni ni o teh nesrečnih duha ne sluha in zato je verjetnost, da bi jih rešili, minimalna. Francosko mornariško ministrstvo, ki je poslalo dve vojni ladji Amundsenu in Guilbaudu na pomoč, je naročilo vsem parnikom na morju med Norveško in Spitz-

bergi, naj iščejo hidroplan »Lathan«. Tudi sovjetskemu ledolomilcu »Maliginu«, so sporočili, da o francoskem hidroplanu doslej ni duha ne sluha. Italijanski letalec Ravazzoni je odletel z nekim drugim letalcem, dvema mehanikoma in radiotelegrafistom iz Rima na Spitzberge, da se udeležijo rešilnih ekspedicij. Danes ali jutri pošljejo generalu Nobilu na pomoč tretjo švedsko ekspedicijo pod vodstvom znanega raziskovalca Spitzbergov kapitana Pallina.

Po zadnjih poročilih iz Rima se je vrnila na parnik Braganza skupina alpincev, ki so odšli proti severu peš, da bi našli ono skupino Nobilove ekspedicije, ki se je napotila proti Severnemu rtiču. Alpinci so napeli vse sile, da bi našli te nesrečneže, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Na raznih krajih so pustili zaloge živin in navodila, kako naj skupina Nobilove ekspedicije ugotovi smer poti, po kateri bi se mogla rešiti. Toda tudi italijanski krogi so že obupali, da bi se posrečilo rešiti oba majorja in prof. Malgreena.

Major Romagno je v soboto startal na Spitzbergih in poletel z italijanskim hidroplanom proti Južnemu rtiču, da poišče Amundsena in Guilbauda. Iz Marina di Pisa v Italiji je startal v soboto drugi italijanski hidroplan, ki bo iskal Amundsena. Na Norveškem so pripravili celo eskadro, ki odleti iz Kingsbaya nad polarne kraje.

Roald Amundsen je mož velikih izkušenj in izrednega poguma, znan je vsemu svetu po svojih številnih polarnih ekspedicijah in zato vsaj zaenkrat ni verjetno, da bi ga doletela katastrofa. Amundsen je bil rojen v mestu Borge na Norveškem in je star zdaj 56 let. Že v zgodnji mladosti se je zanimal za polarne kraje in pred 30 leti se je udeležil znamenite belgijske antarktične ekspedicije. Dve leti pozneje je preiskal Severno morje okrog vzhodne obale Grenlandije, v letih 1903, do 1906, je pa organiziral znamenito ekspedicijo k severnemu magnetičnemu tečaju v severnih polarnih krajih nad Ameriko. Nato je raziskal Beaufordovo morje severno od Alaske in ko se mu je tudi to posrečilo, se je začel zanimati za južni tečaj. Bil je prvi človek, ki je stopil na to mistično točko naše zemlje. Amundsen je dosegel južni tečaj 14. decembra 1911 in prehitel drugega znamenitega polarnega raziskovalca kapitana Scotta, ki mu je odnesel zmago izpred nosa, kar je na slavnega Angleža vplivalo tako porazno, da je na povratku v obup in razočaranju omagal in v šotoru s svojimi spremljevalci zmrznil.

Zadnjih 10 let se je Amundsen znoval kot severnih polarnih krajev. Leta 1918. je odplul z ladjo »Maud« proti severu, kjer je hotel prekorati severni tečaj v smeri, ki jo je ubrala nesrečna Nansenova ladja »Jeanetta«. Toda

Amundsen se je moral vrniti. Tudi druga ekspedicija se je ponesrečila, ker so se uprli mornarji. Tretjo ekspedicijo leta 1923. je kombiniral z letali in njegova ladja »Maud« je bila že opremljena z radioaplati. Pa tudi ta ekspedicija se ni posrečila, ker je vladalo v polarnih krajih neugodno vreme. Šele četrta ekspedicija pred dvema letoma se je Amundsenu posrečila.

Za tega slavnega polarnega raziskovalca se boji sedaj ves kulturni svet. Vse v poštveh prihajajoče države pošiljajo v polarne kraje hidroplane, ledolomilce in letala pod vodstvom najboljših tehnikov in poznavalcev polarnih krajev. Amundsenu je pohitel na pomoč tudi znani norveški polarni raziskovalec Sverdrub.

Nevaren pustolovec pod ključem

Povojna doba je rodila nebroj ljudi, ki bi radi živeli v brezdelju ali pa na tuj račun. Morda še nikoli policijske in varnostne oblasti niso imele toliko opravka s pustolovci vseh vrst in branž, kakor sedaj.

Med take tiče spada tudi mednarodni pustolovec Henrik Novak, ki je bil te dni prijet v Olovcu. Mož je pod izmišljenimi imeni uganjal razne pustolovščine skoraj po vsej Srednji Evropi in bil je tudi pri nas, kjer mu je šlo zito bogato v klasje.

Novak se je leta 1927. pojavil na Solnograškem kot baron Popper. Izvalil je od podružnice neke dunajske banke prav čedne zneske in čim so mu postala tla prevročja, je odnesel pete. Nato se je pojavil v Linzu kot inženjer Reif. Imel je ponarejena priporočila pisma raznih dunajskih tiskov in izvalil je neki banki 4500 šilingov, nekemu inženjerju pa 500 šilingov. Nato ga srečamo v Inostu kot generalnega direktorja. Tu je osleparil nekega industrijalca za 8000 šilingov ter jo popihal v Gradec, kjer se mu pa ni zdelo preveč varno, kajti graška policija je že imela z njim opravka in zato se je Novak napotil v Zagreb. Zdelo se mu je, da bo imel v Zagrebu največ sreče. Izdal je za zastopnika tirolske deželne vlade in hitel je v Zagreb ustanovljati sindikat, za katerega je pridobil razne banke, več lesnih družb in lesnih trgovcev. Baje so mu nasedli tudi nekateri trgovci iz naših krajev. Sklepal je velikanske kupčije, ponarejal in predložil razna potrdila in dokumente in si pustil izplačati mastne provizije do 100.000 Din.

Ko je imel dovolj denarja, jo je porabil. Zaneslo ga je v Antwerpen, kjer se je izdal za vsaka slavne dunajske primadone Jeritze in navezal stike z direktorjem nekega tamošnjega varijeteja. Obljubil mu je, da bo Jeriza gostovala v Antwerpnu in je na ta račun prejel 10.000 frankov nagrade.

V Olovcu so ga končno izsledili in mu za nekaj časa pokvarili vse račune in načrte.

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928, motorji, otroški vozički, najnovejši šivalni stroji in pnevmatika Michelin. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles in otroških vozičkov šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ilustrovani ceniki franco. »TRIBUNA« P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlova cesta št. 4.

Potrjeni srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša iskreno ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

Kristina Novak

ki je danes po kratki mučni bolezni ob 5. uri zjutraj v deželni bolnici preminula. Pogreb ljubljene pokojnice se viši jutri, dne 26. t. m. ob 7/8 na 7 popoldne iz hiše žalosti Vič št. 11 na domače pokopališče.

Vič, dne 25. junija 1928.

Žalujoči ostali.

Najfineše sadne soke: malinovec, limonov sok, oranžni sok, sadne marmelade

priporoča tvrdka

Srečko Potnik in dr.

Liubljana

Metelkova ulica št. 13.

Parna destilacija arom za brezalkoholne pijače, esenc, eterov, izdelovanje sadnih sokov, marmelade.

Telefon 2110.

68-T

Flobert-puške

Lovske puške, browninge, pištole za straženje psov, samokrese, topiče, za vojaške in ribiške potrebe ter umetniški ogenj.

F. K. K... puškar, Ljubljana.

Selenburgova ulica št. 6.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

51-T

Stanovanje dveh sob

in kuhinje išče miren zakonski par brez otrok. Vselitev 1. julija. — Ponudbe pod »Stanovanje 1210« na upravo »Slov. Naroda«.

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna posrežba.

Anton Boc,

LJUBLJANA, Selenburgova ul. št. 6, I. — tovarna Vič-Glince.

Švejk v slovenskem prevodu

Slovenci smo občudovali Švejka najprej v filmu, potem na odru, a sedaj ga imamo tudi v knjigi. V vrlem vojak Švejk je na preprost, a tem bolj učinkovit način osmešeno vse, kar nas je morilo in mučilo pred prevratom in v svetovni vojni: militarizem, špiceljstvo, vojaško zdravništvo, štreberstvo, renegatstvo in nadutost mogočnih tepcev in denuncijantov. Dokler bereš se zabavaš, smešljaš in pritrjuješ: »Da, prav tako je bilo leta 1914 in ves čas med vojno.«

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA v svetovni vojni je izdal v jako lepi opremi (broširana knjiga velja Din 46, vezana Din 56)

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 59 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, horzna naročila predujmi in krediti vsake vrste eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. Ltd. Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040 2457 2548. Internurban 2706 2806